

rozpoznawania surowców lekarskich (1927),
Ziółolecznictwo i leki roślinne (1946), *Alkaloidy
 i glikozydy flawonowe widlaków* (1955) (zob.
Wiad. Bot. 38(3/4) (1994): 121).

**40-lecie śmierci Walentego Franciszka
 Augustynowicza (11 II 1888–19 III 1967)**,
 botanika, działacza ochrony przyrody, ur.
 w Kolbuszowej, zm. w Żywcu, asystenta prof.
 Edwarda Janczewskiego w Katedrze Anatomii
 i Fizjologii Roślin UJ, nauczyciela szkół m.in.
 w Żywcu, gdzie zajmował się inwentaryzacją
 zabytków przyrody, założył i utrzymywał alpi-
 narium przy gimnazjum w Żywcu.

Alicja ZEMANEK

Fot. 1. Fragment arrasu „Upadek moralny ludzkości przed potopem” – zgrupowanie roślin z orlikiem pospolitym *Aquilegia vulgaris* L. (Fot. Bożena Dubielecka).

Phot. 1. Fragment of a tapestry “The Fall of Man before the Deluge” – grouping of plants with columbine *Aquilegia vulgaris* L. (Phot. Bożena Dubielecka).

SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ NAUKOWYCH SCIENTIFIC MEETING REPORTS

SESJA ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO
 POLSKIEGO TOWARZYSTWA
 BOTANICZNEGO „BOTANIKA
 W KONTEKŚCIE KULTUROWYM”
 (ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE,
 3 GRUDNIA 2005)

Session of the Warsaw Division of Polish
 Botanical Society “Botany in a cultural context”
 (the Royal Castle in Warsaw, 3 December 2005)

Sesja została zorganizowana przez Zamek Królewski w Warszawie, Oddział Warszawski PTB oraz Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego i Ogród Botaniczny-CZRB PAN w Warszawie-Powsinie. Przygotowano ją z myślą o popularyzacji wiedzy przyrodniczej i jako nawiązanie do sesji towarzysko-naukowej Oddziału Warszawskiego PTB “Biologia – to da się polubić” (zorganizowanego w 2002 r. na Wydziale Biologii UW). Spotkanie w Zamku miało zatem charakter otwarty – uczestniczyli w nim członkowie i sympatycy PTB (w tym także mł-

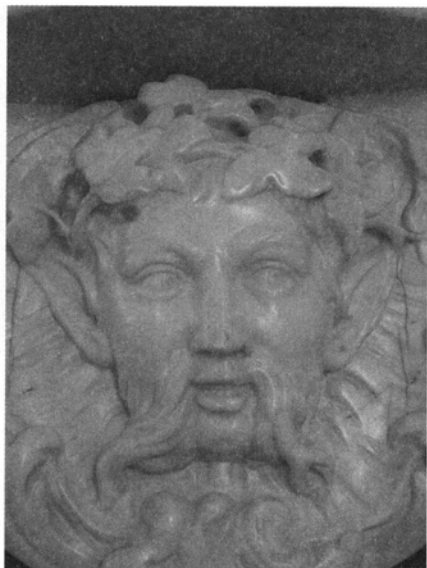
dzień i dzieci) oraz goście Zamku niezwiązani z Towarzystwem. Członkowie naszego Towarzystwa otrzymali zaproszenia uprawniające do bezpłatnego zwiedzania ekspozycji.

Sesję otworzyli: pani Bożena Wiórkiewicz, zastępca dyrektora Zamku Królewskiego i prezes PTB Prof. Jan J. Rybczyński. Następnie¹ odbyła się prelekcja „Zamek Królewski okiem botanika” dr Haliny Galery z Zakładu Botaniki Środowiskowej Uniwersytetu Warszawskiego².

W przerwie uczestnicy zostali zaproszeni do indywidualnego zwiedzania sal zamkowych w poszukiwaniu roślinnych motywów zdobniczych. Bardzo pomocne okazały się tu materiały dydaktyczne „Od lauru zwycięstwa po liść bobkowy...”, napisane lekkim piórem Pani Marii Zawartko-Laskowskiej z Pracowni Działań Muzealnych Zamku Królewskiego. Na ich podstawie łatwo można było np. zidentyfikować rośliny zdobiące arras „Upadek moralny ludzkości przed potopem” (jedna z wykonanych

¹ Pierwotnie w programie przewidziano na początek wykład „Kwiaty w naturze i kulturze” Prof. Zbigniewa Mirka z Instytutu Botaniki PAN w Krakowie. Jednak ze względu na spowodowaną chorobą nieobecność prelegenta, konieczna była zmiana w programie.

² Por. artykuł *Klasykistyczne motywy roślinne w dekoracjach Zamku Królewskiego w Warszawie* w niniejszym numerze *Wiadomości Botanicznych*.

Fot. 2. Zwieńczenie kominka w Sali Canaletta – satyr w wieńcu z bluszczu. (Fot. Barbara Sudnik-Wójcikowska).
 Phot. 2. Top of the fireplace in the Canaletto Room – a satyr wreathed in ivy. (Phot. Barbara Sudnik-Wójcikowska).

na zamówienie Zygmunta Augusta XVI-wiecznych tkanin flamandzkich, znajdująca się obecnie w Galerii Owalnej Zamku Królewskiego w Warszawie, Fot. 1), czy kwiaty i owoce przedstawione na obrazie „Martwa natura z dziczyzną” flamandzkiego malarza z XVII w. (ekspozycja malarstwa w Czerwonym Korytarzu). Odnalezienie głowy satyra w wieńcu z liści bluszczu było dość trudnym zadaniem – ta alabastrowa rzeźba z kominka w Sali Canaletta ma niewielkie rozmiary (por. Fot. 2).

Wykład „O czym mówią ogrody?” Dr Małgorzaty Szafrąńskiej z Zamku Królewskiego dotyczył symboliki założen ogrodowych. W oparciu o najciekawsze europejskie przykłady sztuki ogrodniczej i architektonicznej, prelegentka przedstawiła różnorodność programów ideowych i sposobów ich realizacji. Pani Dr Szafrąńska zwróciła szczególną uwagę na Arkadię – ogród posiadający niezwykle bogatą treść symboliczną, spisana przez jego założycielkę Helenę Radziwiłłową. Dogodna lokalizacja leżącego w pobliżu

Fot. 3. Wszechobecny w Zamku *genius loci* – widać to na twarzach słuchających. (Fot. Krzysztof Szkopek).
 Phot. 3. The *genius loci* which is omnipresent in the Castle – this is discernible on the faces of the listeners. (Phot. Krzysztof Szkopek).

Warszawy ogrodu, jego bogaty program ideowy i niezwykle piękno skłoniły organizatorów sesji do podjęcia dyskusji na temat możliwości zainscenizowania spaceru po Arkadii na podstawie przewodnika napisanego przez księżną Radziwiłł „Le Guide de l'Arcadie”.

Pani Dr Bożena Dubielecka z Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego zadała sobie i słuchaczom przewrotne pytanie „Czy warto spocząć na laurach?” Odpowiedzią była prezentacja z pięknymi fotografiami, połączona z pokazem żywych roślin. Przedstawiono wybrane zagadnienia dotyczące biologii i ekologii tych gatunków roślin, których podobizny można było znaleźć w motywach dekoracyjnych Zamku Królewskiego: *Olea europaea*, *Laurus nobilis*, *Phoenix dactylifera*, *Punica granatum* i *Vitis vinifera*. Można było m.in. porównać otoczone ciemnoczerwoną soczystą osnówką nasiona granatowca z wyglądem kamieni półszlachetnych, zwanych granatami.

Równoległe do odbywających się w Sali Koncertowej obrad plenarnych, w Pracowni Plastycznej prowadzone były warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży. Wielkie zaangażowanie młodych twórców w połączeniu z doświadczeniem pedagogicznym państwa Doroty i Sławomira Szczockich z Zamku Królewskiego, zaowocowały powstaniem wielu wspaniałych dzieł, upamiętniających grudniową sesję. Pod koniec sesji można było otrzymać także inne pamiątki – żywe gałązki lauru i oliwki, pochodzące z upraw szklarniowych Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego i Ogrodu Botanicznego-CZRB PAN w Warszawie-Powsinie.

Członkowie Oddziału Warszawskiego PTB chcieliby serdecznie podziękować przybyłym na sesję gościom za podjęcie wyzwania do aktywnego w niej uczestnictwa. Obliczyliśmy, że w obradach plenarnych brało udział łącznie ponad 150 osób (choć w Księdze Pamiątkowej Oddziału Warszawskiego jest tylko 100 wpisów...), zaś w warsztatach plastycznych uczestniczyło około 50 dzieci.

Bardzo dziękujemy wszystkim osobom uczestniczącym w organizacji spotkania, a zwłaszcza Dyrekcji i Pracownikom Zamku

Królewskiego. Dzięki ich życzliwości i profesjonalizmowi, sesja zyskała interesujący kontekst merytoryczny i wspaniałą oprawę (Fot. 3).

Halina GALERA

VIII MIĘDZYNARODOWY KONGRES
AEROBIOLOGICZNY (NEUCHÂTEL,
SZWAJCARIA, 21–25 SIERPNIĄ 2006)

The 8th International Congress on Aerobiology
“Towards a comprehensive vision”
(Neuchâtel, Switzerland, 21–25 August 2006)

VIII Międzynarodowy Kongres Aerobiologiczny w Neuchâtel zorganizowały wspólnie Federalne Biuro Meteorologii i Klimatologii MeteoSwiss, Szwajcarskie Towarzystwo Aerobiologiczne i Uniwersytet w Neuchâtel. Celem spotkania było rozwinięcie ściślejszej współpracy między aerobiologami i naukowcami pracującymi w pokrewnych dziedzinach.

W kongresie uczestniczyło około 200 osób, głównie z Europy, Ameryki Północnej i Azji. Wyniki badań prezentowane były w 22 sesjach referatowych w 12 grupach tematycznych: 1. Zmiany klimatu, 2. Interesujące przypadki, 3. Emisja cząstek biologicznych, 4. Palinologia kryminalistyczna, 5. Genetyka i aktywność życiowa, 6. Historia aerobiologii, 7. Wpływ cząstek biologicznych na zdrowie, 8. Wpływ środowiska na koncentrację pyłku, 9. Metody monitoringu pyłku i zarodników grzybów, 10. Czynniki meteorologiczne, 11. Modele prognostyczne, 12. Perspektywy badań aerobiologicznych.

Oprócz sesji referatowych odbyły się 4 sesje posterowe oraz 2 sympozja satelitarne: jedno w kooperacji ze Szwajcarskim Towarzystwem Alergologicznym i Immunologicznym (SSAI) i Szwajcarskim Towarzystwem Aerobiologicznym (SSA) oraz drugie z Europejską Akademią Alergologii i Immunologii Klinicznej (EAACI). Wykłady prowadzone przez zaproszonych specjalistów dotyczyły: różnorodności mikroorganizmów w atmosferze (A. McCartney, UK; N. Judson, USA), prognozowania transportu pyłku w ocieplającym się klimacie (S. Goyette, Szwajcaria), badań aerobiologicznych pro-

wadzonych w Rosji z zastosowaniem analizy szeregów czasowych i oceny nieprawidłowo wykształconych (abnormal) ziarn pyłku (E. Severova, Rosja), palinologii kryminalistycznej (D. C. Mildenhall, Nowa Zelandia) oraz uzupełnienia braków w wiedzy aerobiologicznej i poszukiwań dziedzin, w których w najbliższej przyszłości może dokonać się znaczący postęp (C. Rogers, USA).

W Kongresie uczestniczyło 12 osób z Polski prezentujących wyniki badań w postaci 19 referatów i posterów dotyczących monitoringu pyłku, zarodników grzybów, wpływu elementów pogodowych na ich koncentracje oraz tematyki medycznej.

W pierwszej grupie tematycznej – “Zmiany klimatu” – wyróżniał się referat na temat tendencji do wcześniejszego początku i końca sezonu pyłkowego *Cupressaceae* w Centralnych Włoszech oraz wyższego i wcześniej występującego maksymalnego stężenia dobowego (E. Tedeschi, Włochy). Te modyfikacje fenologiczne autorki wiążą z globalnym ociepleniem klimatu, jak również z częstszym występowaniem krzewów *Cupressaceae* jako elementów dekoracyjnych w publicznych i prywatnych ogrodach.

W sesji 2 – “Interesujące przypadki” – A. Gorbushina (Niemcy) omawiała metody badania unikalnej kolekcji próbek pyłu atmosferycznego zebranego między innymi również przez Karola Darwina. Próbkę zgromadzone w okresie około 150 do prawie 200 lat temu mogą stanowić obecnie bezcenne źródło informacji o składzie pyłu atmosferycznego w czasie jego międzykontynentalnego przemieszczania się.

Temat sesji 3 – “Emisja cząstek biologicznych” – poruszał między innymi sprawę mechanizmu transportu pyłku w środowisku alpejskim i gradientu wysokościowego, który silnie wpływa na rozmieszczenie roślin i ich fenologię (R. Gehrig, Szwajcaria). Fenologiczny model dla *Ambrosia* sp. opracował P. Comtois (Kanada), opierając się na 15-letnim monitoringu aerobiologicznym w Montrealu i na nowej biometeorologicznej metodologii stosowanej w aerobiologii. C. Galan (Hiszpania) omówiła metody fenologiczne sto-

sowane w aerobiologii. Fenologia i aerobiologia są uważane za pokrewne i uzupełniające się dziedziny, zwłaszcza w kwestii modeli prognostycznych. Opierając się na dawnych i obecnych obserwacjach fenologicznych można analizować zmiany klimatu.

Tematyka sesji 4 – “Palinologia kryminalistyczna” – dotyczyła sytuacji, kiedy znajomość palinologii mogła potwierdzić lub wykluczyć alibi podejrzanych osób. Wysokie koncentracje pyłku maleją gwałtownie ze wzrastającą odległością od źródła. Z tego powodu obfitość specyficznego pyłku może być wskazówką, jak blisko rośliny popełniono przestępstwo, a stan ziaren pyłku może określić środowisko, z którego pochodzi pyłek (D. C. Mildenhall, Nowa Zelandia).

W sesji 5 – “Genetyka i aktywność życiowa” – omawiano między innymi współczesne możliwości oceny żywotności pyłku kukurydzy z dalekiego transportu. Duże i ciężkie ziarna pyłku o dużej prędkości depozycji mogą być transportowane na duże odległości, jeżeli są wyniesione na znaczne wysokości, do turbulencyjnej warstwy granicznej. Transport pyłku kukurydzy w górnej części warstwy granicznej utrzymuje pyłek we względnie chłodnym środowisku, co powoduje, że pozostaje on żywotny znacznie dłużej niż gdyby był transportowany blisko powierzchni ziemi, gdzie atmosfera jest cieplejsza (R. Artritt, USA).

“Historia aerobiologii” w sesji 6 była przedstawiana z różnych punktów widzenia. R. Leuschner (Szwajcaria) wspominała o utworzeniu Międzynarodowego Towarzystwa Aerobiologicznego w latach 70. ubiegłego stulecia. J. Corden (UK) przypominała o powstaniu Towarzystwa Badań Astmy i Alergii (MAARA) w środkowej Anglii, które finansuje badania aerobiologiczne. Szwajcarskie wspomnienia dotyczyły również utworzenia sieci punktów pomiarów aerobiologicznych w Szwajcarii oraz przejęcia ich z finansowymi konsekwencjami przez Federalne Biuro Meteorologii i Klimatologii MeteoSwiss (H. S. Varonier, Szwajcaria).

Tematy sesji 7 – “Wpływ cząstek biologicznych na zdrowie” – dotyczyły między

innymi wpływu alergicznego nieżyty nosa u studentów na przygotowanie się i wyniki egzaminów w sesji letniej (J. Emberlin, UK), klinicznych i fenologicznych informacji jako podstawy do określenia ryzyka ekspozycji na alergeny (M. Thibaudon, Francja), znaczenia indywidualnego i stacjonarnego monitoringu pyłku w alergologii (D. Myszkowska, Polska) oraz ważnej roli zarodników grzybów wywołujących choroby układu oddechowego, astmę i alergiczny nieżyt nosa (O. Bhagya Lakshmi, Indie). Badania w Poznaniu wykazały, że pyłek *Artemisia* jest jednym z głównych czynników powodujących pyłkovicę w tym mieście. Na intensywność sezonu pyłkowego mają wpływ opady deszczu w okresie kilku tygodni poprzedzających sezon (A. Stach, Polska). Mieszkańcy środkowej Anglii (Derby) podlegali ekspozycji na znacznie wyższe koncentracje zarodników *Alternaria* i *Didymella* niż w Krakowie. Zarodniki obydwu taksonów powodują ostry stan astmy lub zaostrzenie objawów, dotyczy to zwłaszcza zarodników *Didymella* oddziałujących podczas burzy i tuż po tym okresie (J. Corden, UK).

Wielu uczestników kongresu z niecierpliwością oczekiwało na sesję o skutkach huraganu Katrina w Nowym Orleanie. Badania M. Muilenberga (USA) po miesiącu i 3 miesiącach po huraganie wykazały bardzo wysokie koncentracje zarodników grzybów (*Penicillium/Aspergillus*) w zalanych domach i na zewnątrz. Wśród ankietowanych mieszkańców wyraźnie wzrosły objawy chorób górnych dróg oddechowych. W innych badaniach wykazano, że najwcześniej i najpowszechniej w zalanych domach pojawiły się zarodniki różnych gatunków *Cladosporium* i *Aspergillus/Penicillium*. W mniejszej liczbie występowały zarodniki *Stachybotrys*. Po trzech miesiącach wzrosła różnorodność gatunków grzybów, a taksony wyraźnie zróżnicowały się (M. K. Hjelmroos-Koski, USA). Według E. Levetin (USA) okres po huraganie Katrina wyróżniał się wzrostem i spadkiem koncentracji różnych kategorii zarodników grzybów, nawet na niezalanych terenach.

W sesji 8 – “Wpływ środowiska na koncentracje pyłku” – wskazano na pyłek *Ama-*

ranthaceae jako wskaźnik wzrastającego pustynnienia terenów śródziemnomorskich Europy, które ogranicza wzrost innych roślin zielnych (P. Carinanos, Hiszpania). Koncentracje pyłku są również wskaźnikiem deficytu wody w południowo-wschodniej Hiszpanii. Badano wpływ temperatury, opadów deszczu i usłonecznienia jako czynników, które mogą przyspieszać proces powstawania deficytu wody. W warunkach deficytu wody zmniejsza się ilość wytwarzanego pyłku, a okres kwitnienia zaczyna się wcześniej i trwa znacznie dłużej (F. Alba, Hiszpania). Wpływ cząstek w spalinach samochodowych (Diesel) na pyłek *Lilium martagon* omawiał A. Chehregani (Iran). Ziarna pyłku pod wpływem spalin formują nowe pasma białkowe, które mogą działać jako alergeny.

Tematyka sesji 9 – “Metody monitoringu” – dotyczyła między innymi nowych technologii stosowanych w liczeniu ziaren pyłku, np. z wykorzystaniem lasera (S. Kawashima, Japonia), czy europejskiego projektu MONALISA, celem którego jest zastosowanie nowego aparatu Coriolis w połączeniu z metodami immunologicznej analizy do mierzenia antygenowości/alergenności ziaren pyłku (M. Thibaudon, Francja). Zastosowanie analizy serii czasowych do oceny danych aerobiologicznych przedstawiła S. Polevova (Rosja). “Naturalne pułapki” do monitoringu pyłku, tanie i łatwo dostępne, w postaci włosów wybrali do badań Francuzi (V. Penel).

Temat sesji 10 – “Czynniki meteorologiczne” – dotyczył wpływu elementów pogodowych na koncentracje zarodników *Didymella* w powietrzu w Anglii, które wzrastały w warunkach podwyższonej wilgotności i po okresach deszczu (J. Bustos-Delgado, Anglia). Badania dobowego rozkładu koncentracji zarodników grzybów w Krakowie dowiodły, że był on różny dla “suchych” i “mokrych” zarodników. Najwyższe koncentracje “suchych” zarodników obserwowano po południu, podczas gdy najwyższe wartości dla “mokrych” zarodników występowały w godzinach nocnych (D. Stępałska, Polska).

W sesji 11 – “Modele prognostyczne” – omawiano między innymi trajektorie wsteczne

dla danego typu pyłku, które określają tor ruchu mas powietrza od źródła do stanowiska pobrania prób powietrza (A. Stach, Polska). Inna prezentacja dotyczyła przestrzennego zróżnicowania wpływu oscylacji Północnego Atlantyku (NAO) na koncentracje pyłku traw w Europie. Badania wykazały istotną statystycznie korelację pomiędzy wskaźnikiem NAO i początkiem sezonu pyłkowego dla terenów najbliższych oceanu Atlantyckiego (M. Smith, UK).

Tematyka sesji 12 – “Perspektywy badań aerobiologicznych” – skupiała się na wyznaczaniu dalszych celów badawczych w aerobiologii. A. Delort (Francja) sugerował przesłedenie struktury mikrobiologicznej populacji obecnej w próbach atmosferycznej wody pobranej z chmur. Mimo, że jest to ekstremalne środowisko dla żyjących komórek (niska temperatura, ekspozycja na UV, niskie pH), to występuje w nim bardzo zróżnicowana populacja.

W dniu kończącym obrady Kongresowe ustalono, że najciekawsze referaty będą opublikowane w specjalnym wydaniu czasopisma *Aerobiologia*.

Danuta STĘPALSKA, Dorota MYSZKOWSKA

VII OGÓLNOPOLSKIE SPOTKANIE NAUKOWE „BIOLOGIA TRAW” (KRAKÓW, 16–17 LISTOPADA 2006)

7th All-Polish Scientific Meeting „Grass biology”
(Cracow, Poland, 16–17 November 2006)

Tradycyjnie już jesienną porą odbyło się, po raz siódmy, zorganizowane w Instytucie Botaniki PAN w Krakowie, Spotkanie poświęcone *Poaceae*.

Tym razem zebrało się 75 osób z 21 ośrodków naukowych (uniwersytetów, akademii rolniczych i pedagogicznych oraz innych placówek) z Białowieży, Bydgoszczy, Katowic, Kielc, Krakowa, Lublina, Łodzi, Olsztyna, Poznania, Siedlec, Słupska, Szczecina, Torunia i Wrocławia, aby wymieniać myśli i opinie o trawach. Najliczniejsze drużyny wystawiły Poznań, Kraków i Katowice. Kolejny raz miłym

zaskoczeniem dla organizatorów była obecność kilkunastu osób, które zjawiły się na Spotkaniu po raz pierwszy.

Wielu uczestników pragnęło podzielić się wynikami swych badań nad trawami, toteż program naukowy był bardzo wypełniony, a Spotkanie trwało (jak zwykle) zaledwie półtora dnia. W tym krótkim czasie wygłoszono 23 referaty i zaprezentowano 36 plakatów. Niewiele było czasu na oficjalne dyskusje i polemiki, które jednakże odbywały się głównie podczas przerw.

W referatach poruszano szeroki wachlarz zagadnień z biologii traw *sensu lato*. Omawiano więc zagadnienia dotyczące taksonomii i roli jaką badania molekularne odgrywają w rozwiązywaniu zagadek systematycznych (np. „Problemy taksonomiczne w kompleksie *Hordeum murinum*” W. Bieniek, M. Mizianaty; „Czy *Melica ciliata* występuje w Polsce?” – M. Szczepaniak, E. Cieślak). Poruszano też problemy kariologii i cytogenetyki oraz zastosowanie badań z zakresu tych dziedzin w taksonomii i filogenezie (np. „Związki filogenetyczne między wybranymi gatunkami rodzaju *Bromus*, podrodzaju *Festucaria*” – A. Sutkowska i in., „*Brachypodium distachyon* – organizm modelowy w genetycznych badaniach zbóż i traw strefy umiarkowanej” – R. Hasterok). Były referaty na temat rozmieszczenia traw w Polsce i w Europie (np. „Rodzaj *Botriochloa* w Polsce” – L. Frey; „Trawy w dolinie dużej rzeki – rola Wisły w kształtowaniu się granic zasięgów” M. Kucharczyk; „Trzcinniki (*Calamagrostis*) w Europie” – B. Paszko), pojawiania się lub rozprzestrzeniania gatunków nowych lub uznawanych za efemeryczne (np. „Występowanie *Alopecurus myosuroides* na Równinie Sępopolskiej” – T. Korniak; „Dynamika pojawiania się efemerycznych gatunków traw we florze Polski” – A. Urbisz; „*Deschampsia caespitosa* jako gatunek inwazyjny” – M. Tomaszewska, A. Wojciechowska). Nie mogło zabraknąć wystąpień dotyczących zagrożeń, jakim podlegają trawy („*Melica transsilvanica* w Polsce – udział w zbiorowiskach roślinnych i zagrożenia” – E. Szczeńsiak) oraz mówiących o wpływie działalności człowieka na udział traw w różnego

typu zbiorowiskach roślinnych (np. „Trawy w zbiorowiskach synantropijnych Płaskowyzu Proszowickiego” – K. Towpasz; „Antropofity we florze traw (*Poaceae*) miast województwa świętokrzyskiego” – B. Maciejczak). O bardzo rzadkim i wciąż niedostatecznie poznanym w Polsce gatunku mietlicy mówił P. Kwiatkowski w referacie pt. „*Agrostis vinealis* w zbiorowiskach roślinnych Dolnego Śląska”. W programach kilku poprzednich Spotkań przewijała się nazwa egzotycznej dla nas trawy, będącej jedną z dwóch roślin naczyniowych rosnących na Antarktydzie. Tak było i tym razem, a tytuł referatu brzmiał: „Struktura populacji *Deschampsia antarctica* w inicyjalnym i optymalnym stadium rozwoju fitocenozy” (P. Loro). O różnych typach chimer wśród traw i sposobach ich powstawania traktował referat pt. „Mozaiki traw” R. Kosiny, a jedyne wystąpienie na temat embriologii tej rodziny, „Cechy embriologiczne traw w świetle ewolucji”, przedstawiła R. Czapiak. Na koniec, dwoje referujących, J. Kałużna-Czaplińska („Analiza substancji fitochemicznych zawartych w pospolitych gatunkach traw techniką GC/MS”) i K. Kmieć („Znaczenie lecznicze traw”) przekonywało zebranych o znaczącej roli, jaką mogą odgrywać trawy w zapobieganiu lub zwalczaniu chorób.

Wiele zagadnień podobnych do poruszonych w referatach zaprezentowano również na plakat. Dla przykładu warto wymienić tytuły kilku z nich, np.: „Nowe cechy diagnostyczne w taksonomii polskich gatunków z rodzaju *Agrostis*” (A. Czarna), „Zmienność morfologiczna *Calamagrostis epigejos* z terenu Polski północnej na podstawie cech kwiatostanu” (M. Drapikowska i in.), „Trawy i ich znaczenie we florze obiektów archeologicznych” (Z. Celka), „Spektrum siedliskowe wybranych inwazyjnych gatunków traw w Polsce” (B. Tokarska-Guzik i in.), czy „Trawy w naturalnych i półnaturalnych zbiorowiskach roślinnych Polski Środkowej” (L. Kucharski).

Drukowanym pokłosiem Spotkania mają być dwa odrębne tomy; jeden po polsku, a drugi po angielsku, w których zagadnienia biologii traw poruszane podczas konferencji, zostaną omówione szerzej i dokładniej.

Organizatorzy starali się także uatrakcyjnić i uprzyjemnić przebieg Spotkania. Tak więc, w pierwszym dniu wszyscy, którzy wyrazili na to chęć spotkali się na wspólnym obiedzie w hotelu „Chopin”. W drugim dniu uczestnicy konferencji mieli możliwość uczestniczenia w niezwyklej pokazie przezroczy, pt. „Kilka zbożnych zdjęć” któremu towarzyszyła muzyka. Autorem i reżyserem całości był doc. dr hab. Marek Kucharczyk z Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej. Piękne, wręcz poetyckie w wyrazie fotografie oraz przejmująca muzyka dostarczyły widzom niezapomnianych przeżyć estetycznych. VII Spotkaniu towarzyszyły także dwie wystawy, które można było oglądać jeszcze długo po zakończeniu konferencji. Były to: wystawa fotografów wykonanych przez doc. Kucharczyka, pod takim samym tytułem co wspomniany pokaz przezroczy oraz wystawa ekslibrisów o tematyce botanicznej, z wydzielonymi osobno rycinami traw, której autorem był dr Krzysztof Kmieć z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Uczestnicy konferencji otrzymali oczywiście „zeszyt streszczeń”, estetycznie wykonany plakat oraz kilka drobiazgów dla upamiętnienia krakowskiego spotkania.

Wypowiedzi uczestników w trakcie obrad i na ich zakończenie były jednoznaczne: należy bez wątpienia kontynuować listopadowe sympozja, które są dobrą okazją do wymiany poglądów na interesujące uczestników tematy. Bardzo często są też bodźcem do zainicjowania lub dalszego prowadzenia już rozpoczętych badań. Zebrani podkreślali miłą i ciepłą atmosferę, w jakiej zawsze odbywają się krakowskie Spotkania.

Należy zatem żywić nadzieję, że za dwa lata znowu zbiorą się pod Wawelem wszyscy, którzy nadal pragną zgłębiać tajemnice traw i którzy przechadzając się wśród łąk i pól, potrafią zwrócić się do obiektu swych badań z czuymi, a jednocześnie pełnymi szacunku słowami (tak jak to uczyniła dr Agnieszka Nickel w wierszu, zamieszczonym w „zeszycie streszczeń”): „najbardziej czytawia/ najbardziej niewidoczna/ trawo/ najważniejsza”.